

Hakukoulutus kesäkuu 2014

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Eura 2014 ja Katso-tunniste

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Katso-tunnisteella kirjaudutaan uuteen EURA2014-järjestelmään

- Rahoituksen hakeminen EURA2014 –järjestelmän kautta edellyttää verohallinnon Katso-tunnistautumispalvelun käyttöä.
- Katso-tunnisteen eli pääkäyttäjäyden saa käyttöönsä henkilö, jolla kaupparekisteriotteen mukaan on oikeus toimia yrityksen/organisaation puolesta (nimenkirjoitusoikeus).
- Pääkäyttäjä voi muodostaa työntekijöille Katso-alitunnisteita, joilla on Katso-tunnistetta rajoitetummat oikeudet. Katso-alitunnisteen voi myöhemmin muuntaa (vahventaa) Katso-tunnisteeksi.
- Lisätietoja: www.vero.fi/katso

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

EURA 2014 -järjestelmän Katso-asiointiroolit

- EURA 2014 -asiointiin on Katso-palvelussa kaksi erilaista työ- ja elinkeinoministeriön palveluihin kuuluvaa roolia:
- TEM EURA 2014 -asiointi/nimenkirjoittaja
 - voi täyttää ja tallentaa hakemuksia sekä jättää ne viranomaiskäsittelyyn (vastaa henkilöä, joka allekirjoittaisi hakemuksen, mikäli ne toimitettaisiin paperilla)
- TEM EURA 2014 -asiointi/valmistelija
 - voi täyttää ja tallentaa hakemuksia, mutta ei voi jättää niitä viranomaiskäsittelyyn
- Katso-pääkäyttäjällä on aina mahdollisuus täyttää hakemuksia ja jättää ne viranomaiskäsittelyyn ilman erillistä EURA 2014 -asiointiroolia

Hankehakemuslomakkeen täyttäminen EURA 2014:ssa

- Kirjautuasi [EURA 2014:ään](#) Katson –tunnuksen avulla, voit tilata hakemusnumeron (ei erillistä tilausta sähköpostiin)
- Todistusta nimenkirjoitusoikeudesta ei enää tarvita erillisenä liitteenä, sillä Katso-tunnistus korvaa tämän.
- Käyttäjän nimi tulee automaattisesti esim. hakemuslomakkeen allekirjoittajaksi. Allekirjoittajia voi olla useita (jokainen kirjautuu erikseen hakemukselle Katson kautta ja lisää itsensä allekirjoittajaksi).

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Hakemuksen täyttäminen

Ohjeita löytyy mm.

www.rakennerahastot.fi -sivuilta

Hakijalle ja Hanketoimijoille –kohdista

- [Miten rahoitusta haetaan?](#)
- [Malli EAKR-hakemuksesta](#)
- [Malli EAKR-hakemuksen täyttöohje](#)
- [Malli ESR-hakemuksesta](#)
- [Malli ESR-hakemuksen täyttöohje](#)
- [EURA 2014 yleisesittely](#)
- [EURA 2014](#) -linkin EURA-palveluihin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

ESR-Hankehakemus

- Dynaaminen, hakemus muotoutuu valintojen mukaan

1. Viranomainen, jolle hakemus osoitetaan

- Tarkista hakuohjeesta/ilmoituksesta
- Toimita määräajan puitteissa
 - käynnissä oleva haku, viimeistään 1.9.2014
- Jos olet epävarma, mihin viranomaiseen hakemus tulee toimittaa, ole yhteydessä siihen viranomaiseen, jolle aiot hakemuksen jättää

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

2. Hakijan perustiedot

- Hakijan (pää toteuttajan) perustiedot täydentyvät automaattisesti KATSO –tunnistautumisen kautta
- Täydennä puuttuvat kohdat
 - Organisaatiotyyppi, osoitetiedot jne.
- Valitse onko kyseessä yhden hakijan toteuttama hanke, yhteishanke vai tuensiirto
 - Yhteishankkeesta tulee toimittaa sopimus hankkeen toteuttamisesta ja jokaisen hakijan tulee osallistua hankkeen rahoittamiseen. Tuensaajat vastaavat hankkeen toteuttamisesta yhteisvastuullisesti.
 - Tuensiirto menettelyssä tuensaaja (=pää toteuttaja) on yksin vastuussa hankkeen toteuttamisesta rahoittavaan viranomaiseen nähden

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Yhteishanke

- Yhteishankkeessa kaikki osapuolet ovat hakijoita, ja niiden on täytettävä tuensaajalle asetetut vaatimukset
- Tuensaajat osallistuvat hankkeen toteutukseen hankesuunnitelman ja yhteissopimuksen mukaisesti
- Kaikilla tuensaajilla on pääsääntöisesti myös omarahoitusosuutta
- Toteutuksesta on tehtävä sopimus, jossa määritellään hankkeen hakija, osapuolten oikeudet ja velvollisuudet, kustannusarviot ja rahoitusosuudet sekä annetaan valtuutus päätoteuttajalle
- Kaikki toteuttajat vastaavat hankkeesta yhteisvastuullisesti

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Tuensiirto

- Hankkeella on yksi tuen saaja ja yksi tai useampia tuensiirron saajia, kaikkien on täytettävä tuensaajille asetetut vaatimukset
- Tuensaaja vastaa koko hankkeesta
- Tuensiirron saaja osallistuu hankkeen toteutukseen tuensaajan kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti
- Tuensiirrolla ei voida kiertää hankintalakia
- Vain osa tuesta voidaan siirtää ja tuen saajan on osallistuttava itse hankkeen toteuttamiseen
- Käytetään vain poikkeustapauksissa

3. Hankkeen perustiedot

- Nimi, alkamis- ja päättymispäivä
- Toimintalinja ja erityistavoite
 - Tarkista hakuilmoituksesta, mihin toimintalinjaan ja erityistavoitteeseen hankkeita haetaan!
 - Vain tietyt erityistavoitteet kussakin toimintalinjassa
- Hanketyyppi (henkilöitä kohderyhmänä /henkilöitä ei kohderyhmänä)
 - Pääsääntöisesti hankkeessa on aina osallistujia
 - Osallistuja saa suoraan etua ESR-tukitoimista, heidät tulee yksilöidä
 - Hakemuksen kohdan 12 kysymykset muokkautuvat hanketyyppivalinnan mukaan

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

4 Tiivistelmä

- Tiivistetään hankkeen olennaiset tiedot, max. 3000 merkkiä
- Antaa selkeän kuvan hankkeen sisällöstä
- Julkaistaan rakennerahastojen tietopalvelussa
- Voi päivittää yhteystietojen ylläpito –osiossa
 - Hankkeen toiminnan sisältöä ja siitä aiheutuvia kustannuksia voidaan muuttaa kuitenkin vain muutoshakemusmenettelyn kautta
- Lisäksi:
 - Englanninkielinen nimi
 - Tiivistelmä englanniksi (täydennetään rahoituspäätöksen jälkeen)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

5 Hankkeen tarve, tavoitteet ja kohderyhmä 1/3

- 5.1 Mihin tarpeeseen tai ongelmaan haetaan ratkaisua? Miten hanke on valmisteltu? Miten huomioitu aiemmat tulokset?
 - Kuvaa asioiden tila tai ongelma, johon haetaan ratkaisua
 - Miten tarve on kartoitettu? Ilmoita esim. esiselvitykset, ennakointiaineistot, toiset hankkeen joita on hyödynnetty suunnittelussa
 - Miten aiempien hankkeiden tulokset on huomioitu valmistelussa?
 - Aiemmin rahoitettua toimintaa ei rahoiteta uudelleen

5 Hankkeen tarve, tavoitteet ja kohderyhmä 2/3

- 5.2 Mitkä ovat hankkeen tavoitteet?
 - Mikä *muutos* on tarkoitus saada aikaan?
 - Mitä sellaista hankkeessa voi toteuttaa, mikä ei muuten olisi mahdollista?
 - Miksi ko. tavoitteet on valittu ja miten *hankkeen toiminnalla* voidaan vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen?
 - Tavoitteiden tulee olla mitattavia!
 - Kuvattava, kuinka tavoitteita mitataan
 - Tavoitteiden tulee edistää valitun erityistavoitteen lisäksi myös horisontaalisia painopisteitä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

5.3. Mikä on hankkeen uutuus- tai lisäarvo?

- Hankkeilla ei ole tarkoitus rahoittaa jo asemansa vakiinnuttanutta tai muuta hakijan normaalitoiminnaksi luokiteltavaa toimintaa
 - Kuvaa mikä on hankkeessa uutta tai erilaista kuin aiemmin
 - Selkeä kehittämisote

5.4 - 5.5 Varsinaiset kohderyhmät ja välilliset kohderyhmät

- Kohderyhmä voi koostua luonnollisista henkilöistä ja/tai organisaatioista
- Kohderyhmän tulee sopia yhteen rakennerahasto-ohjelmassa hankkeen toimintalinjan ja erityistavoitteen kohdalla kuvatun ryhmän kanssa

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

6 Toteutus ja tulokset

1/2

6.1 Mitkä ovat hankkeen *konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi*?

- Rahoittaja arvioi, ovatko asetetut tavoitteet saavutettavissa esitetyin keinoin
- Myös tiedotustoimenpiteet ja arviointiprosessi kuvattava
- Toimenpiteissä tulee näkyä horisontaalisten painopisteiden huomioon ottaminen

6.2 Mitä *tuloksia* hankkeella saadaan aikaan?

- Kuvaa ne konkreettiset tulokset, jotka hankkeen *toimenpiteillä* saadaan aikaan (esim. uusi palvelu, toimintamalli, selvitys tai opas)
- Tulosten tulee tukea asetettuja tavoitteita.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

6 Toteutus ja tulokset

2/2

6.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

- Hankerahoitus on toiminnan liikkeellepaneva voima!
 - Kuvattava miten toiminta jatkuu tai miten tuloksia hyödynnetään organisaatioiden toiminnassa
- Selvitys on edellytys rahoituksen saamiselle
 - Toiminnan luonteen vuoksi (esim. kertaluontoinen tilaisuus, tutkimus) ei välttämätön, mutta näissäkin tapauksissa tulee kuvata, miten tuloksia ja kokemuksia hyödynnetään

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Kustannusmallit ja hankkeen rahoitus

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Yksinkertaistetut kustannusmallit

- Yksinkertaistetut kustannusmallit perustuvat yleisasetukseen ja ESR-asetukseen (EU N:o 1303/2013 ja EU N:o 1304/2013)
- Päätöksen kustannusmallista tekee viranomainen (tukikelpoisuusasetus (358/2014) 7 §)
- Yksinkertaistetuista kustannusmalleista säädetään tukikelpoisuusasetuksessa (II luku, 8–15 §)
- Yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttäminen on pääsääntö. Tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten mallia voi käyttää vain poikkeuksellisesti erityisen painavasta syystä (tukikelpoisuusasetus 7 §)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Yksinkertaistetut kustannusmallit

- Ohjelmakaudella 2014–2020 on käytössä seuraavat kustannusmallit:

EAKR	ESR
<ul style="list-style-type: none">• Prosenttimääräinen korvaus (flat rate)<ul style="list-style-type: none">• Flat rate 24%• Flat rate 15%• Prosenttimääräinen korvaus yrityksen kehittämisavustusta koskevilla hankkeilla	<ul style="list-style-type: none">• Prosenttimääräinen korvaus (flat rate)<ul style="list-style-type: none">• Flat rate 17%• Flat rate 15%• Flat rate 40 %
<ul style="list-style-type: none">• Kertakorvaus (lump sum)	<ul style="list-style-type: none">• Kertakorvaus (lump sum)
<ul style="list-style-type: none">• Tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset	<ul style="list-style-type: none">• Tosiasiallisesti aiheutuneet kustannukset
	<ul style="list-style-type: none">• Yksikkökustannukset (standard unit cost) erikseen raportoitavissa kustannuksissa

Yksinkertaistetut kustannusmallit

Flat rate 17 % ESR

Tosiasiallisesti aiheutuvien kustannusten mukaan korvattavat

- Palkkakustannukset
- Muut välittömät kustannukset:
 - Sisällölliseen toteuttamiseen kuuluvat ostopalvelut (ml. palveluihin liittyvät matkakustannukset)
 - Tiedotus- ja viestintäkustannukset
 - Tilintarkastuskustannukset
 - Kohderyhmän käyttöön varattujen tilojen vuokrat
 - Kohderyhmän käyttöön tehdyt pienhankinnat

Flat rate –kustannukset

- 17% Palkkakustannuksista
- Esimerkiksi seuraavat kustannukset:
 - Hankkeen matkakustannukset
 - Toimistokustannukset
 - Hankehenkilöstön osallistumismaksut koulutuksiin ja seminaareihin
 - Hankehenkilöstön työterveyskustannukset
 - Hankehenkilöstön toimitilat, koneet ja laitteet
 - Hankkeen ohjausryhmän kustannukset

Yksinkertaistetut kustannusmallit

Flat rate 15 %

- Tukikelpoisuusasetus (358/2014) 10 ja 13 §
- Käytössä *perustelluissa poikkeustapauksissa*, joissa hankkeen sisällöstä johtuen erityisen korkeat matkakulut
 - Erityisperusteluja esimerkiksi kansainvälinen yhteistyö, verkostomainen toimintatapa tai pitkät etäisyydet
- Erona flat rate 17% -malliin on se, että matkakustannukset kuuluvat tosiasiallisesti aiheutuneiden kustannusten mukaan korvattaviin kustannuksiin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Yksinkertaistetut kustannusmallit

Flat rate 40 %

- Tukikelpoisuusasetus (358/2014) 14 §
- Vain *perustellusta syystä* käytettävä kustannusmalli
 - Hankkeissa, joiden julkisen tuen määrä on korkeintaan 50 000 euroa ja joihin kertakorvaus ei sovellu (julkinen tuki ei sisällä hankkeen tuensaajan omarahoitusta)
 - Kansainvälisen yhteistyön hankkeissa, joissa 17 % flat rate ei riitä kattamaan matkakuluja
- Tuensaajan tulee osoittaa, että hankkeessa syntyy riittävästi muita kustannuksia, jotta mallia voidaan käyttää
 - Kustannusarviossa vain hankehenkilöstön palkat

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Yksinkertaistetut kustannusmallit

Kertakorvaus (lump sum)

- Tukikelpoisuusasetus (358/2014) 8 §
- Voidaan käyttää hankkeissa, joissa
 - Hankkeen tulokset ja toimenpiteet voidaan määritellä konkreettisesti jo hakemusvaiheessa
 - Julkinen rahoitus on korkeintaan 100 000 euroa
 - Julkinen rahoitus = EU/valtio + kunta + muu julkinen rahoitus, *ml. tuensaajan omarahoitusosuus*
 - Hankkeella voi olla myös yksityistä rahoitusta, jonka määrää ei ole rajoitettu
 - Tuensaaja toteuttaa hankkeen pääosin itse (yli 50 %)

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Yksinkertaistetut kustannusmallit

Kertakorvaus (lump sum)

- Kertakorvauksen laskemisessa on käytettävä oikeudenmukaista, tasapuolista ja todennettavaa menetelmää.
 - Hakija esittää yksityiskohtainen kustannusarvion hakemuksessa perusteluineen (hakemuksen taustalomake yhtä yksityiskohtaisesti kuin muissakin kustannusmalleissa, selvitykset hintatasosta, palkoista jne.), jotta tuen myöntävä viranomainen voi arvioida kustannuksen kohtuullisuuden
 - UUTTA! Kustannusarvion määrittämisessä voidaan käyttää flat rate -mallia: ESR 17 %, EAKR 24 %

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Tukemisen edellytykset

- Kustannukset ovat
 - hankkeesta aiheutuneita, tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia
 - Rakennerahasto-ohjelman mukaisia
 - Tukipäätöksen mukaisia
 - Hanketta koskevan päätöksen mukaisena toteutusaikana syntyneitä
- Tarpeellisuus=hankkeen toteuttaminen olisi huomattavan vaikeaa tai mahdotonta ilman kyseessä olevaa kustannuserää

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kustannusarvioon hyväksyttävät kustannukset

Palkkakustannukset

- Hankkeen toteuttamiseksi tarpeellisesta (välttämättömästä) työstä aiheutuneet palkkakustannukset sivukuluineen
 - Siltä osin kuin eivät ylitä hakijayhteisön vastaavasta tehtävästä yleisesti maksaman palkan määrää
- Osa-aikaisen pidettävä työaikakirjanpitoa
- Kirjoita perustelu miksi kyseiset henkilöt ovat *välttämättömiä* hankkeelle sekä tiivistetty toimenkuva. Erityisesti henkilön vähäinen työajankäyttö on perusteltava erityisen hyvin.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kustannusarvioon hyväksyttävät kustannukset

Ostopalvelut

- Suunnitellut hankinnat vuosittain
- Kansallisen tai EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat Laki julkisista hankinnoista (348/2007)
- Alittavissa hankinnoissa kohtuullisuuden periaate, jonka osoittamiseksi tulee pyytää riittävä määrä tarjouksia
- Kirjoita perustelu, miksi kyseiset kustannukset ovat välttämättömiä hankkeelle

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kustannusarvioon hyväksyttävät kustannukset

3. Aineet, tarvikkeet ja tavarat (todelliset kustannukset ja kertakorvaus)

- Suunnitellut hankinnat vuosittain
- Hankintojen tulee liittyä hankkeeseen sisältyvien toimenpiteiden valmisteluun ja toteuttamiseen

Kustannusarvioon hyväksyttävät kustannukset

4. Matkakustannukset (todelliset kustannukset, kertakorvaus ja flat rate 15 %)

- Hankehenkilöstön kotimaan- ja ulkomaanmatkat virka- tai työehtosopimuksen mukaisesti
- Ulkomaanmatkakustannukset ovat tukikelpoisia, jos rahoittaja on hyväksynyt etukäteen matkasuunnitelman, matkaan liittyvät kustannukset ja perustelun matkan tarpeellisuudesta
- Kirjoita *perustelut*, miksi kyseiset kustannukset ovat hankkeelle välttämättömiä. Erityisesti ulkomaanmatkat tulee perustella

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kustannusarvioon hyväksyttävät kustannukset

5. Muut kustannukset (tod. kustannukset, FR17 ja FR15, kertakorvaus)

- Erittely vuositasolla
- Hankkeen tiedotuksesta ja viestinnästä aiheutuvat kustannukset
- Hankkeen tilintarkastuskustannukset
- Hankkeen kohderyhmän käyttöön varattujen tilojen vuokrakustannukset
- Hankkeen kohderyhmän käyttöä varten tehdyt pienhankinnat

- Kirjoita perustelut, miksi välttämättömiä hankkeelle

Kustannusarvioon hyväksyttävät kustannukset

6. Välilliset kustannukset

- Flat rate –malleissa lasketaan automaattisesti
- Todelliset kustannukset ja kertakorvaus
 - Kohdistetaan vain se osuus, joka voidaan *yksiselitteisesti* osoittaa johtuvan hankkeesta, *tarpeellisia ja määrältään kohtuullisia*.
 - Kohdentamisen perusteista on hakemusvaiheessa esitettävä perusteltu selvitys, josta käy ilmi sekä hankkeesta että muusta toiminnasta aiheutuvat kustannukset sekä perusteet kohdentamiselle.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Osatoteuttajien kustannusarviot

- Jokaisen (osa)toteuttajan osalta täytetään taustalomakkeeseen kustannus- ja rahoitustiedot
 - Yhteenveto automaattisesti kohtaan 7. kustannusarvio
 - Lisäksi kuvataan osatoteuttajan vastuulla olevaa hanketyötä
 - Mikä on osatoteuttajan rooli hankkeessa? Mikä on osatoteuttajan tuoma uutuus- tai lisäarvo? Miten osatoteuttajan osallistuminen hankkeeseen parantaa hankkeen laadukasta toteutusta? Mikä osuus hankkeen toteutuksesta on osatoteuttajan vastuulla? Konkreettinen toimenpidesuunnitelma!
 - De-minimis –tuki –ilmoitus jokaisen hankkeen hakijan osalta erikseen.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

De minimis

- Harjoittaako tuen hakija taloudellista toimintaa?
 - jos kyllä, suoritetaan tarkastelu, jossa harkitaan tapauskohtaisesti onko kehityshanke sellainen, että se aiheuttaa ko. taloudellista toimintaa harjoittaville tahoille myönnettäessä markkinahäiriötä/kilpailun vääristymistä
 - Jos kyllä, myönnetään de minimis –tukena
- Kun saatte de minimis –ehtoisen päätöksen tulee se kirjata ylös omalta osaltanne, liittää hankeaineistoon ja raportoida mahdollisen seuraavan hankkeen yhteydessä. Myös tapauksissa, joissa kohdeyrityksille kohdistuu de minimistä, tulee se raportoida rahoittajalle

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

7. Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

➤ Ennakko

- Ennakon tarve on perusteltava. **Tarpeen pitää liittyä hankkeen toteutukseen** eikä organisaation muihin tarpeisiin. Ennakosta huolimatta hakijalla on oltava riittävät taloudelliset edellytykset toteuttaa hanke.
- Rahoittajalla ei ole velvollisuutta hyväksyä ennakkoa esimerkiksi, jos tarve ei ole olennainen hankkeen toteutuksen kannalta.
- Enintään 30 % hankkeelle haettavan tuen määrästä
 - Rahoittaja voi kuitenkin myöntää ennakkoa enintään 30 % ensimmäisellä rahoituspäätöksellä myönnettävästä tuesta, ei siis automaattisesti sama kuin koko hankkeen tuki!

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Tulot

- Hankkeen tulot arvioidaan hakemuksessa vuositasolla ja ilmoitetaan maksatushakemuksen yhteydessä
- Tulot vähennetään maksatuskauden tukikelpoisista kustannuksista

Erikseen raportoitavat kustannukset

- Kolmannen osapuolen maksamat palkkakustannukset, jotka syntyvät kolmannen osapuolen osallistumisesta hankkeen järjestämään koulutukseen
- Vain kuntien ja muiden julkisten yhteisöjen palkkakustannukset
 - Ilmoitetaan työnantaja, Y-tunnus, käytetty tuntimäärä sekä tuntipalkka
- Tuntipalkat perustuvat laskennallisiin taulukoihin, vahvistetaan myöhemmin

Muilta rahoittajilta haettu rahoitus

8.1. Mitä sitovia sopimuksia/sitoumuksia tms. on?

- Hankkeessa oltava hakijan omarahoitusta ja mahdollista muuta rahoitusta
- Kuvataan, mitä muita rahoituslähteitä on. Hakijan on osoitettava, että muista lähteistä tulevat osarahoitusosuudet ovat sopimuksella sovittuja

8.2. Onko hankkeeseen haettu tai tullaanko hakemaan rahoitusta muilta rahoittajilta?

- Onko tämän hakemuksen toiminnalle saatu tai haettu rinnasteista rahoitusta?
- Kuvaa myös, jos hanke on osa suurempaa kokonaisuutta

Hankkeen arviointi ja seuranta

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

10. Hankkeen toiminnan kohdealue

Ylimaakunnallisuus

- Suositeltavaa (ja helppoa) Etelä-Suomen alueella
- Jos osatoteuttaja toisen RR-elyn alueelta, sovitaan käytännöistä erikseen

Kansainvälisyys

- Suositeltavaa -> huomioidaan kustannusmallin valinnassa
- Systemaattisuus -> yksittäisistä seminaareista aitoon, pitkäkestoiseen yhteistyöhön

11. Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä 1/3

11.1 Minkälainen on hakijan osaaminen ja kokemus hanketoiminnasta ja hankkeen sisällöstä?

- Rahoituksen edellytys on, että hakijalla on riittävät edellytykset ja osaaminen hankkeen toteuttamiseen
- Kuvaa millaista osaamista ja kokemusta organisaatiosta löytyy
- Hakijan on voitava osoittaa, että hankkeessa työskentelevillä on tarvittava koulutus ja osaaminen

11. Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä 2/3

- 11.2 Minkälaisia riskejä hankkeen toteuttamiseen liittyy ja miten niitä hallitaan?
 - Riskillä tarkoitetaan mitä tahansa seikkaa, mikä vaarantaa hankkeen tehokkaan ja tuloksellisen toteutuksen
 - Kuvaa toteuttamiseen liittyvät riskit ja toimet niiden hallitsemiseksi
 - Tiedot riskistä, sen tasosta ja riskin poistamiseen tai sen vaikutuksen pienentämiseen liittyvistä toimenpiteistä
 - Riskiarviointi osoittaa rahoittajalle, että hakija hallitsee hankkeen toteutukseen liittyvät riskit ja hakijalla on suunnitelma hankkeen riskien toteutumisen varalle
 - Mahdollisuus rahoittaa myös korkean riskin hankkeita

11. Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä 3/3

11.3 Hankkeen ohjausryhmä

- Ohjausryhmään on syytä valita henkilöitä, joilla on hankkeen sisältöön liittyvää osaamista tai jotka edustavat toteutuksen kannalta keskeisiä sidos- ja kohderyhmiä
- Rahoittavan viranomaisen päätöksellä voidaan pienissä kertakorvaushankkeissa jättää ohjausryhmä pois, muuten ohjausryhmä on perustettava

12. Seurantatiedot

1/5

- Tulosindikaattorit ohjaavat rahoitusta ja hankkeiden toteutusta
- Mahdollisimman realistinen arvio hankkeen tuotoksista
 - Tuotoksen on oltava todennettava
- Seurannan avulla arvioidaan myös hankkeen sisällöllistä toteutumista
- Seurantaraportti toimitetaan maksatuskausittain
 - numeeriset tiedot sekä kuvaus toiminnasta
- Seuranta yksilötasolla, uusia seurantakohteita
 - Tietojen keräämiseen tulee merkittäviä muutoksia aiempaan kauteen verrattuna!
 - Henkilörekisterit

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

12. Seurantatiedot

2/5

12.1 Hankkeeseen osallistuvat yritykset

- Osallistuu *konkreettisella* tavalla hankkeen toimintaan esim. koulutukseen
- Ei palveluntuottaja, ei pelkkä informaation saaja
- Tunnistetiedot ilmoitettava seurantaraportilla: nimi, Y-tunnus, koko
- Yritys ei ole osallistuja, jos yksittäinen työntekijä osallistuu hankkeen koulutukseen pelkästään oman ammatillisen kehittymisen näkökulmasta
- Raportoidaan seurantakausittain (=maksatuskausi)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

12.2 Osallistujien lukumäärät hankkeen ajalta työmarkkina- aseman mukaan

- Henkilö, joka saa suoraan etua ESR-tukitoimesta, voitava yksilöidä
- Yksi henkilö lasketaan vain kerran, vaikka osallistuisikin erillisiin toimenpiteisiin
- Kertaluonteisiin tilaisuuksiin osallistuneita ei lasketa
- Osallistuneiden nimet ja yhteystiedot tulee arkistoida

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

12.3 Osallistujien koulutus- ja henkilötyöpäivät

- Osallistujien tekemää työtä tai osallistumista hankkeen toimintaan
- Yksi henkilötyöpäivä vastaa 7 tuntia
- Osallistuvien henkilöiden määrä * työpäivät
- Lukujen pohjalta lasketaan esim. hankkeeseen sisältyvien toimenpiteiden kesto- ja yksikkökustannuksia. Näitä kysytään seurantaraportissa ja toteutuneita lukuja verrataan suunnitelmaan.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

➤ Erityistavoitteisiin liittyvät indikaattorit

12.4. Hankkeeseen osallistuvien koulutustausta ikäryhmittäin (vain erityistavoite 9.2)

12.5 Hankkeeseen osallistuvien opinto-ohjaajien, uraneuvojien ja muiden ohjaus-palveluiden asiantuntijoiden määrä (vain erityistavoite 9.2)

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Horisontaaliset periaatteet

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Mitä ovat horisontaaliset periaatteet?

Sukupuolten tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja kestävä kehitys

- Tarkastellaan kaikissa hankkeissa sisällössä riippumatta
- Hanke voidaan valita rahoitettavaksi vain, jos horisontaaliset periaatteet on otettu huomioon hankesuunnitelmassa
- Hakemuksen tiivistelmässä (kohta 4.1) tulee kuvailla, miten ko. tavoitteiden osalta konkreettisesti tehdään

Tasa-arvon kaksoisstrategia rakennerahasto-ohjelmassa

1. Sukupuolinäkökulman valtavirtaistaminen kaikkiin hankkeisiin
 - Sukupuolinäkökulma otetaan huomioon kaikessa hankkeen toiminnassa koko hankkeen ajan
2. Erilliset tasa-arvohankkeet
 - Pää tavoitteena sukupuolten tasa-arvon edistäminen

Miten tasa-arvo huomioidaan suunnittelussa?

- Lähtötilanteen, ratkaistavan ongelman ja toimintaympäristön arviointi
 - Tavoitteiden arviointi
 - Toimenpiteiden arviointi
 - Kohderyhmien arviointi
-
- Projektin arviointi sukupuolinäkökulmasta tarkoittaa, että **hankitaan tietoa** eri sukupuolista hanketoiminnan pohjaksi.
 - Tutustu aluksi esim. www.minna.fi (tasa-arvotiedon keskus Minna)
 - Tasa-arvon valtavirtaistaminen kehittämissuunnitelmissa ja projekteissa -[opas](#)

Toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta

- Selvitä esimerkiksi:
 - Mitä eroja (määrälliset ja laadulliset) sukupuolten välillä on tutkimustiedon mukaan projektin kohteena olevassa toiminnassa?
 - Miten erilaiset resurssit ja mahdollisuudet jakautuvat sukupuolten välillä projektin kohteena olevassa toiminnassa?
 - Minkälaisia eroja sukupuolten välillä tarpeissa, ongelmissa, elämäntilanteissa ja toiveissa on projektin kohteena olevassa toiminnassa?
- Huomioi saatu tieto hankkeen ongelmanasettelussa ja tavoitteissa

Sukupuolinäkökulman huomioiminen hankkeen toiminnassa

- Sukupuolineutraalisuus ei ole tavoite!
- Sukupuolinäkökulman *huomioon ottaminen* ei tee hankkeesta tasa-arvohanketta
- Sukupuolinäkökulman huomioiminen on valtavirtaistamista
 - Hankesuunnitelmaan tulee kirjoittaa auki näkökulman huomioon ottaminen suunnittelusta hankkeen loppuarviointiin
 - Hankkeen toimenpiteiden suunnittelussa tulee tarkastella niiden vaikutusta erikseen naisiin ja miehiin sekä analysoida eroja

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Kestävä kehitys ja vähähiilisyys

- Hankkeen vaikutus voi olla välitön tai välillinen
 - Valitse liukuvalikosta arvioimaasi vaikutuskohtaan ja kirjoita perustelut
 - Perustelu syventää arviointi ja tunnistaa laajemmin vaikutuksia

Kestävä kehitys jaetaan kolmeen osa-alueeseen:

- Ekologinen kestävä kehitys
- Taloudellinen kestävyys
- Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus

Ekologinen kestävyys

- Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen
 - Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus
 - Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonepäästöjen väheneminen)
 - Natura 2000 –ohjelman kohteet
- ESR-hankkeissa kannattaa huomioida erityisesti välilliset vaikutukset, esim. koulutuksen kautta. Perustelu tärkeää!

Taloudellinen kestävyys

Vähähiilinen, luonnonvara- ja energiatehokas talous, uusiutumattomien luonnonvarojen kohtuullista käyttöä ja jätteiden synnyn minimointia. Vihreä talous puolestaan perustuu elinkeinotoiminnan jatkuvuuden turvaamiseen ja uusien liiketoimintamahdollisuuksien tarjoamiseen.

- Materiaalit ja jätteet
- Uusiutuvien energialähteiden käyttö
- Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen
- Aineettomien tuotteiden ja palveluiden kehittäminen
- Liikkuminen ja logistiikka

Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus

- Hyvinvoinnin edistäminen
 - Esim. terveys, hyvinvointi, esteettömyys, osallisuus, työllisyys, tiedon saatavuus, luovuuden toteuttaminen
- Tasa-arvon edistäminen
 - Naisten ja miesten taloudellisen ja sosiaalisen tasa-arvon edistäminen sekä perinteisten sukupuolikäsitysten purkaminen
- Yhteiskunnallinen ja kulttuurillinen yhdenvertaisuus
 - Esim. yhteiskuntaryhmien suhteet, erilaisuuden hyväksyminen, eriarvoisuuden vähentäminen, monikulttuurisuus (yhdenvertaisuus vrt. tasa-arvo, tavoitteena ei neutraalius)
- Kulttuuriympäristö
 - Esim. maisema, virkistysalueet, kulttuuriperintö, kaupunkirakenne
- Ympäristöosaaminen
 - esim. ympäristötekniikan, ympäristöjärjestelmien käyttöönotto, ympäristöosaamisen ja tietoisuuden vahvistaminen

Muuta huomioitavaa

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Sähköisesti hakemuksen liitteenä pdf –muodossa

Yhteishankkeiden sopimus

- Määrätään kunkin osapuolen osuus hankkeen toteuttamisesta ja rahoittamisesta
- Määritellään osapuolten oikeudet ja velvollisuudet
- Määritellään osapuoli, joka vastaa yhteydenpidosta rahoittajaan
 - Osatoteuttajien tulee antaa päätoteuttajalle valtuutus allekirjoittaa hankehakemus kaikkien hakijoiden puolesta, kuten myös maksatushakemukset, seurantaraportit ja muut asiakirjat
- Päätoteuttajan tulee varmistaa, että sopimus sisältää selvityksen muiden hakijoiden nimenkirjoitusoikeuksista

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Sitoumus/sopimus muista hankkeen rahoitussuunnitelmaan sisältyvistä rahoitusosuuksista

- Kunnan, muun julkisen ja yksityisen rahoituksen osuuksista on toimitettava sopimukset tai muut vastaavat sitoumukset ennen kuin rahoittaja voi tehdä myönteisen rahoituspäätöksen

Selvitys arvonlisäverosta

- Arvonlisävero on tukikelpoinen kustannus vain, jos tuensaaja esittää verohallinnolta saadun tai riittävän selvityksen siitä, ettei kyseiseen toimintaa ole mahdollista saada arvonlisäveron palautusta.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Tiedotus

- EU-lippulogo muuttunut asettelun osalta
- Vipuvoimaa –logon vuosiluvut päivitetty
- Hae uudet logot www.rakennerahastot.fi -> hanketoimijoille -> Viestintä
- Saatavilla myös valmiita word- ja PowerPoint-pohjia
- Viestintäohje uudistuu, julkaistaan lähiaikoina!
 - Pieniä muutoksia tulossa
 - Nettisivujen logojen näkyvyyttä säädellään tarkemmin
 - Jokaisen hankkeen tulee laatia esittelyjuliste ja sijoittaa se näkyvälle paikalle (pohja rr-sivustolla)

Kestävä kasvua ja työtä -ohjelma

Hankkeiden pisteytys arviointivaiheessa

Hämeen ELY-keskus

10.6.2014

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

Tuotosindikaattorit toimintalinjoittain

Toimintalinja	Tuotosindikaattori	TAVOITE 2018
TL 3	Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat nuoret osallistujat	10 400
	Työttömät ja työelämän ulkopuolella olevat yli 54 -vuotiaat	7 520
TL 4	Henkilöt, joilla on vain perusasteen koulutus	11 760
	Osallistuvat opinto-ohjaajat, uraneuvojat ja muut ohjausasiantuntijat	9 600
TL 5	Työelämän ulkopuolella olevat (ei koulutuksessa)	1 704
	Pitkäaikaistyöttömät	4 640

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Indikaattorit toimintalinjoittain

Toimintalinja	Indikaattori	Tavoite 2023
TL 3	Alle 30-vuotiaat osallistujat, jotka ovat työelämässä jättäessään toimenpiteen	30 %
	Yli 54 –vuotiaat osallistujat, jotka ovat työelämässä jättäessään toimenpiteen	23 %
	Työorganisaation parantunut työhyvinvointi	Kyllä / Ei
TL 4	Osallistujat, jotka ovat koulutuksessa jättäessään toimenpiteen (työttömistä, työelämän ulkopuolella olevista alle 25 –vuotiaista)	50 %
	Parantunut aikuiskoulutuksen laatu	Kyllä/Ei
TL 5	Osallistujien parantunut työ- ja toimintakyky	Kyllä / Ei

Valintaperusteet (luonnos)

I Yleiset valintaperusteet

Hankkeen on täytettävä kaikki ehdot, jotta se voidaan rahoittaa. Perustuvat EU-asetuksiin, kansalliseen lainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön

II Erityiset valintaperusteet

Erityistavoitekohtaiset valintakriteerit, jotka pisteytetään 1-5

III Alueelliset ja valtakunnalliset arviointiperusteet

Hakukohtaisia erityisiä valintaperusteita, jotka ilmoitetaan hakuohjeessa.

Yleiset valintaperusteet (luonnos)

- Hakijan toteuttajaorganisaatio ja hankkeen tuettavan toiminnan toimenpiteet ovat ohjelman erityistavoitteen mukaisia
- Hakija on yksityisoikeudellinen tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö
- Hankkeella on tunnistettuun tarpeeseen pohjautuva tavoitteellinen ja konkreettinen suunnitelma
- Hakijalla on taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseksi. Hakija ei ole konkurssissa tai laiminlyönyt oleellisesta veroja tai sosiaaliturvamaksuja, eikä hanketoteuttajan avainhenkilö ole syyllistynyt aiemmin rikokseen avustuksia haettaessa tai asetettu kilpailukieltoon.
- Hankkeelle esitetyt resurssit ovat realistiset hankesuunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Yleiset valintaperusteet (luonnos)

- Hakijalla on edellytykset vastata hankkeella aikaansaadun toiminnan jatkuvuudesta hankkeen päättymisen jälkeen, ellei se hankkeen luonteen vuoksi ole tarpeetonta.
- Hakijalla ei ole ERI –rahastoihin kohdistuvaa täytäntöönpanokelpoista takaisinperintäpäätöstä, jota ei ole maksettu
- Hankkeessa työskentelevillä on toteuttamisen kannalta tarvittavat koulutus tai osaaminen
- Hankkeen saamaa tukea ei käytetä yleisenä toimintatukena
- Kehittämishankkeen tulokset ovat yleisesti hyödynnettävissä
- Hankkeen saamalla tuella on merkittävä vaikutus hankkeen toteutumiseen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Erityistavoite 6.1 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen, 1-5 pistettä joka kohdasta (luonnos)

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työllisyyttä välittömästi tai välillisesti
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin palveluihin ja/tai toimintamalleihin heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllisyyden edistämiseksi
- Hanke vastaa osaltaan tunnistettuihin paikallisiin/alueellisiin työvoimatarpeisiin
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä ja/tai monialaisten palveluiden hyödyntämistä koordinoidusti
- Hanke kohdistuu erityisesti nuoriin tai ikääntyviin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Erityistavoite 7.1 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen, 1-5 pistettä joka kohdasta (luonnos)

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään työhyvinvointia ja/tai työn tuottavuutta välittömästi tai välillisesti
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin yritysten ja organisaatioiden uudistumisen ja kilpailukyvyn edistämiseksi
- Hanke edistää toimijoiden verkottumista ja/tai erilaisia yhteistyön muotoja
- Hanke edistää –erityisesti ikääntyvien- työurien pidentämistä

Erityistavoite 8.1 Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen, 1-5 pistettä joka kohdasta (luonnos)

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään naisten ja miesten työllistymistä välittömästi tai välillisesti aloille tai tehtäviin, joissa he ovat vähemmistösukupuoleen edustajia
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvo olemassa oleviin toimenpiteisiin sukupuolten välisen tasa-arvon edistämiseksi
- Hankkeessa syntyy tasa-arvoa edistäviä konkreettisia tuotoksia
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä
- Hanke kohdistuu erityisesti yrittäjinä toimiviin naisiin tai syrjäytymisvaarassa oleviin miehiin
- Hanke vastaa osaltaan paikallisiin/alueellisiin työvoimatarpeisiin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Erityistavoite 9.1 Siirtymävaiheista ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen, 1-5 pistettä joka kohdasta (luonnos)

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään välittömästi tai välillisesti koulutuksesta koulutukseen tai työelämään siirtymistä tai muita siirtymiä työelämän muutosvaiheissa
- Hankkeessa toimenpiteillä edistetään koulutuksessa aliedustettuihin ryhmiin kuuluvien osaamista
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja, edistetään ennakoivaa lähestymistapaa tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä
- Hanke kohdistuu erityisesti nuoriin

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Erityistavoite 9.2 Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen, 1-5 pistettä joka kohdasta (luonnos)

- Hankkeen toimenpiteillä lisätään paikallisten, alueellisten tai kansallisten kasvu- tai rakennemuutosalojen tarvitseman koulutuksen tarjontaa, laatua ja osuvuutta
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin toimenpiteisiin
- Hanke vastaa osaltaan paikallisiin/alueellisiin tai kansallisiin työvoiman osaamistarpeisiin
- Hanke edistää koulutuksen tarjoajien ja työnantajien yhteistyötä

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Erityistavoite 10.1 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen, 1-5 pistettä joka kohdasta (luonnos)

- Hankkeen toimenpiteillä edistetään osallistujien etenemistä kohti työelämää
- Hankkeessa kehitetään uudenlaisia ratkaisuja tai tuotetaan erityistä lisäarvoa olemassa oleviin työ- ja toimintakykyä lisääviin palveluihin ja/tai toimintamalleihin
- Hanke edistää toimijoiden yhteistyötä ja/tai monialaisten palvelujen hyödyntämistä koordinoidusti
- Hanke kohdistuu erityisesti ryhmiin, joiden sosiaalinen osallisuus on uhatuin
- Hanke vahvistaa kansalaislähtöisiä toimintatapoja

Erityistavoitekohtaiset arviointikriteerit (luonnos)

- Horisontaaliset painopisteet arvioidaan jokaisesta hankkeesta, asteikolla 1-5 pistettä:
 - Hanke tukee sukupuolten välistä tasa-arvoa (paitsi 8.1, jossa sisältyy muihin kriteereihin)
 - Hanke tukee yhdenvertaisuutta
 - Hanke tukee kestävän kehityksen periaatteita (ET 7.1 ja ET9.2, sisältää myös vähähiilisen talouden edistämisen)
- Hanke tukee Itämeri-strategiaa

